

DENEY NO 4 DOLUP BOŞALMALI OSİLATÖRLER

Dolup –Boşalmalı osilatörler genellikle kare, üçgen ve testere dişi dalga şekilleri üreten osilatörlerdir. Bu tür osilatörlerin çalışma mantığı bir önceki bölümde incelenmiş olan sinüs osilatörlerin çalışma mantığından farklıdır. Bu nedenle bu konu ile ilgili yapılan incelemeler de sinüs osilatörlerin incelenmesine göre farklı yapılır.

Çalışma ilkesi bir kondansatörün dolup boşalmasına dayanan osilatör devrelerine dolup-boşalmalı osilatörler denir. Bu tür devrelerde kullanılan aktif eleman çoğunlukla Schmitt tetikleme devresidir.

Deneyin Amacı: Osilatör çeşitlerinden sinüs, kare ve üçgen dalga osilatörlerinin çalışma mantığının anlaşılması ve kavranması, uygulamalarının yapılması.

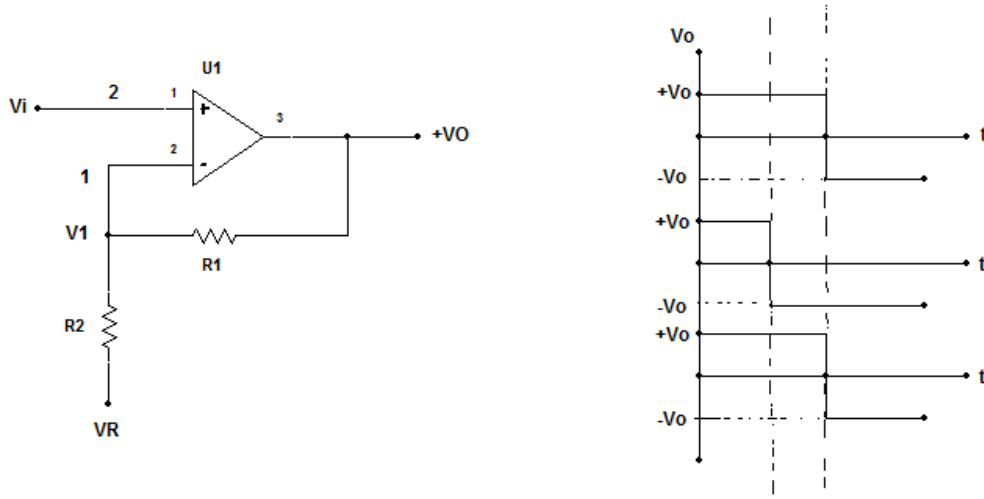
Kullanılacak Materyaller:

10k Ω x 2	100k Ω x 2	100nF	10nF	LF351 x 2
------------------	-------------------	-------	------	-----------

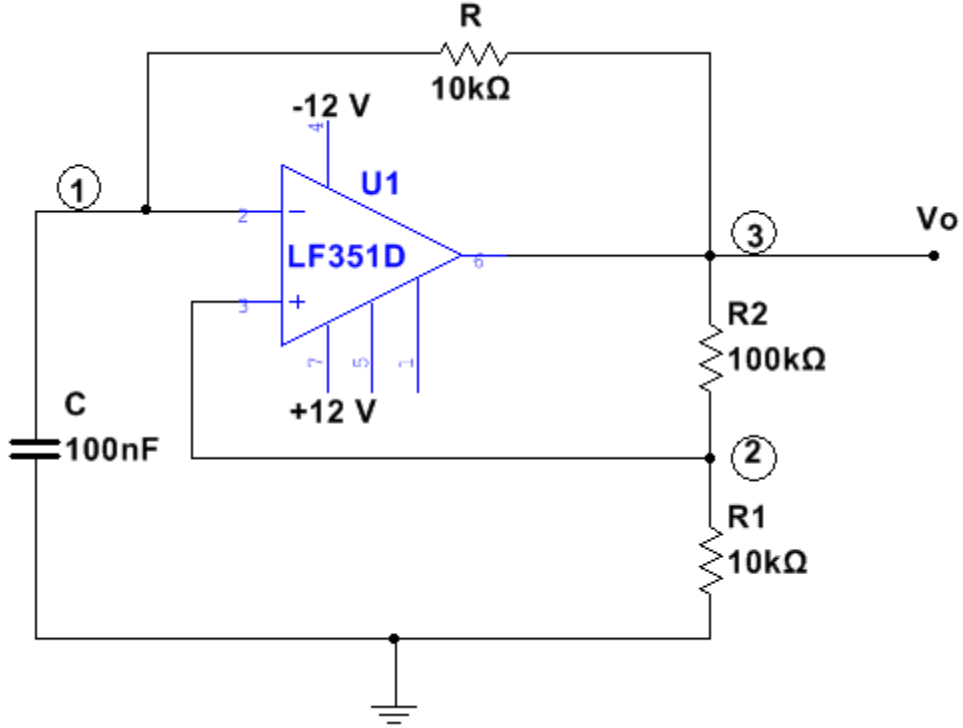
Not: Malzemelerinizin yanma ihtimallerine karşın **yedeklerini alınız.**

Ön Hazırlık:

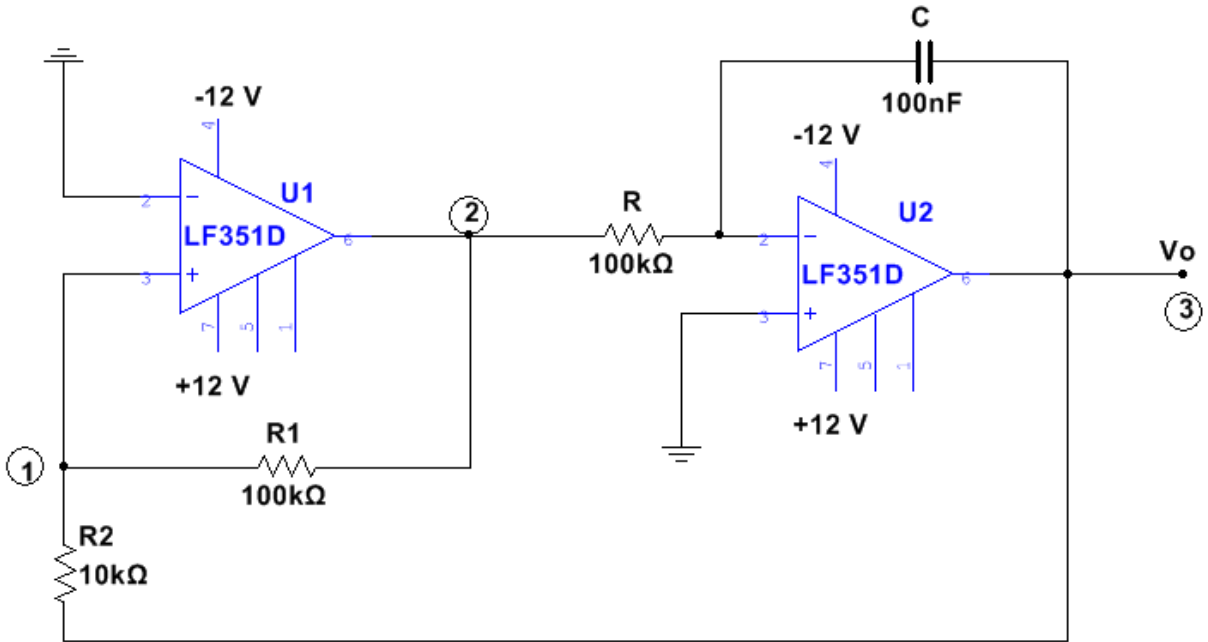
- 1) LF-351'in bacak bağlantıları, kazancı ve besleme gerilimlerini kataloğundan okuyup not alınız.
- 2) Schmitt tetikleme devresi nedir? Blok diyagramını ve devre şemasını çıkarınız. Matematiksel eşitliklerini not alınız.
- 3) Aşağıdaki devreyi bir simülasyon programında kurup simülasyonlarını yapınız. V1, V2, Vo ve (V1-V2) gerilimlerini gözlemleyiniz. Matematiksel ifadesini yapınız.

4) RC dolup boşalmalı kare dalga osilatörü nedir? Açıklayınız. Devre şemasını çiziniz. Aşağıdaki devreyi bir simülasyon programında kurup simülasyonlarını yapınız. 1, 2 ve 3 nolu düğümlerin gerilimlerinin dalga şekillerini osiloskop ile gözleyiniz

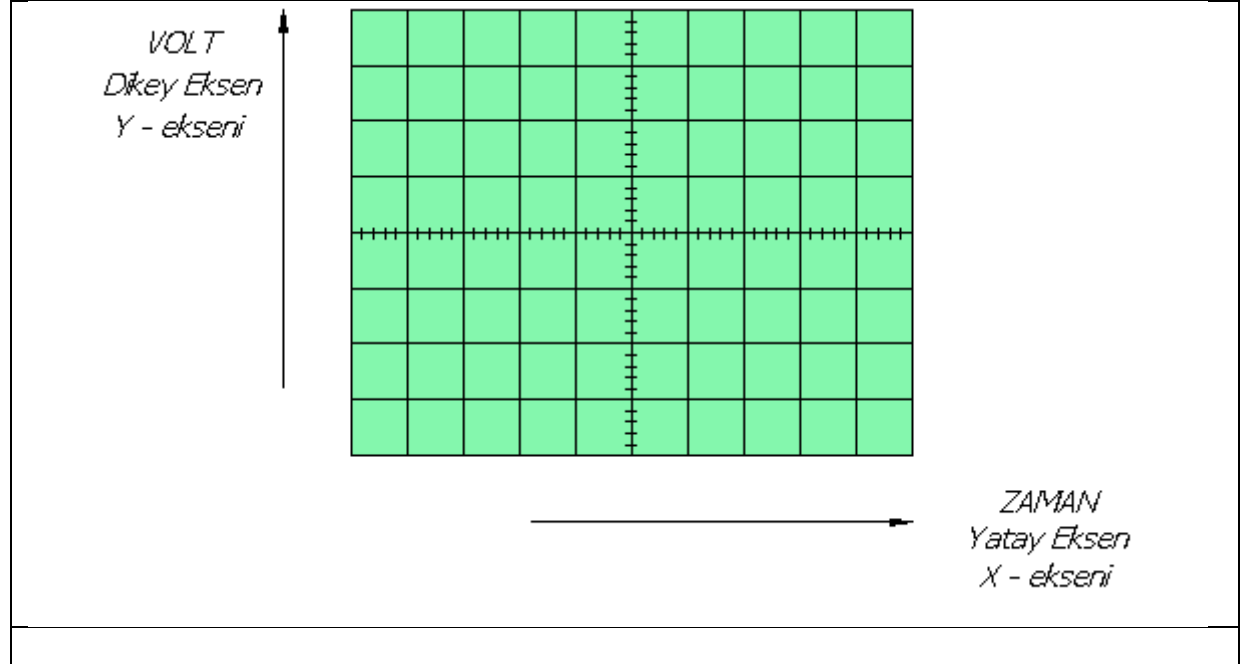
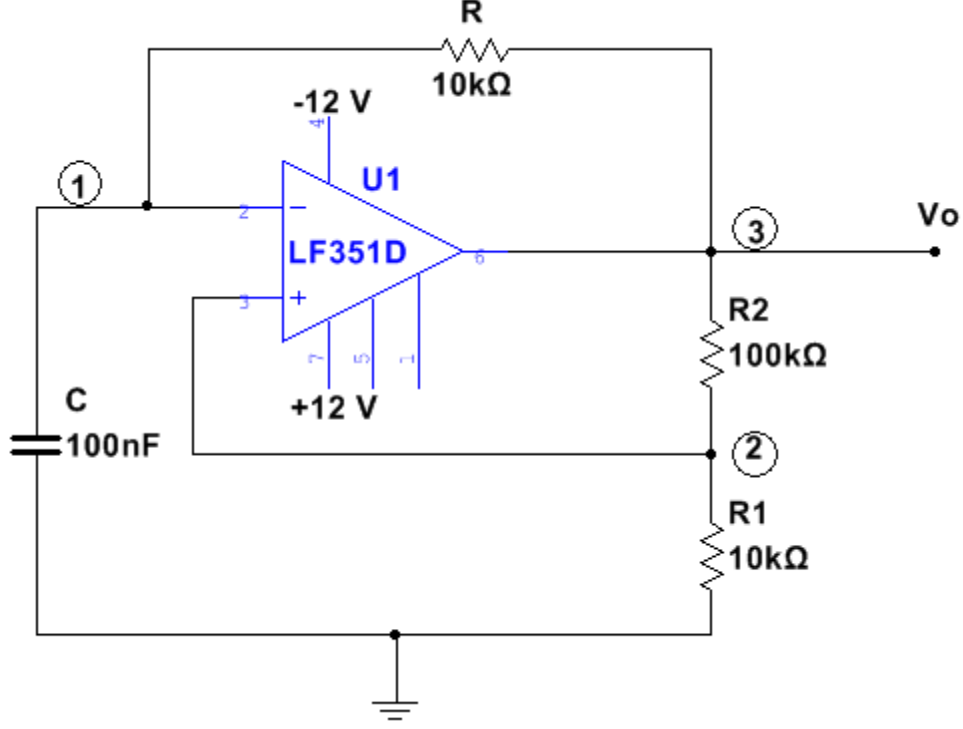

5) Üçgen dalga osilatörü devre şemasını çiziniz. Çalışma mantığı üzerinde durunuz. Devreyi bir simülasyon programında kurup simülasyonlarını yapınız. 1, 2 ve 3 nolu düğümlerin gerilimlerinin dalga şekillerini osiloskop ile gözleyiniz

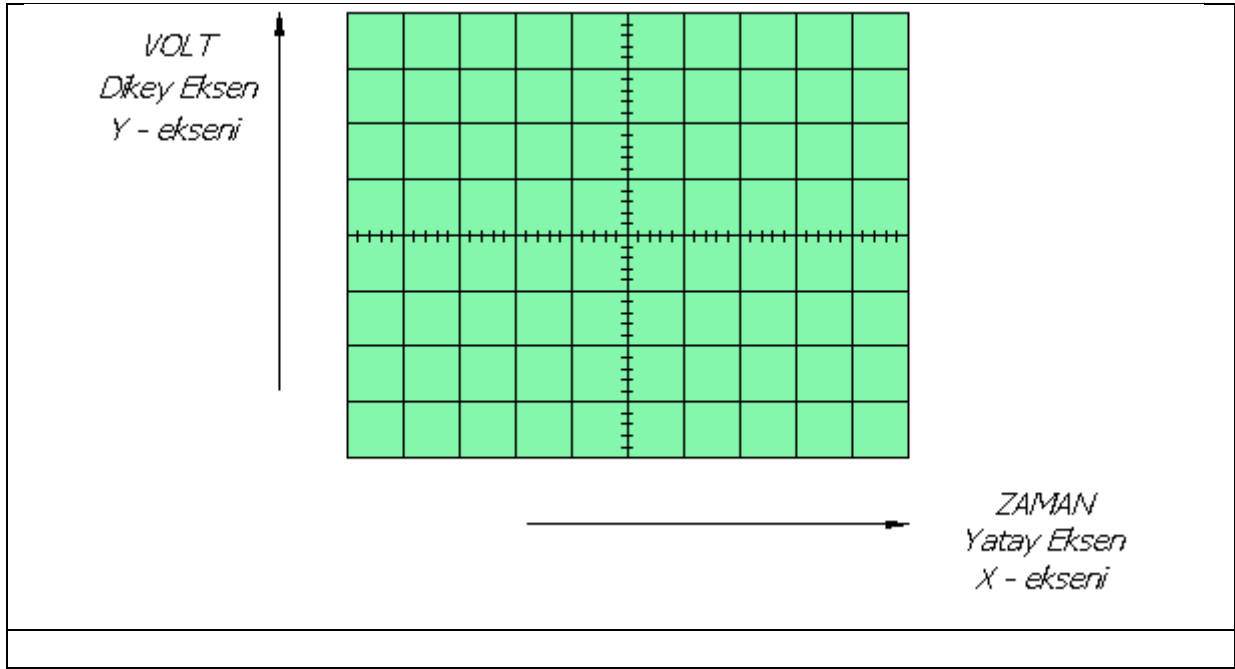

Deney Adımları:

- 1) Aşağıdaki devreyi kurunuz. Devrenin salınım frekansını ölçünüz. Teorik olarak hesapladığınız sonuç ile karşılaştırınız. Arada fark varsa nedenini araştırınız. 1, 2 ve 3 nolu düğümlerin gerilimlerinin dalga şekillerini ölçekli olarak defterinize çiziniz.

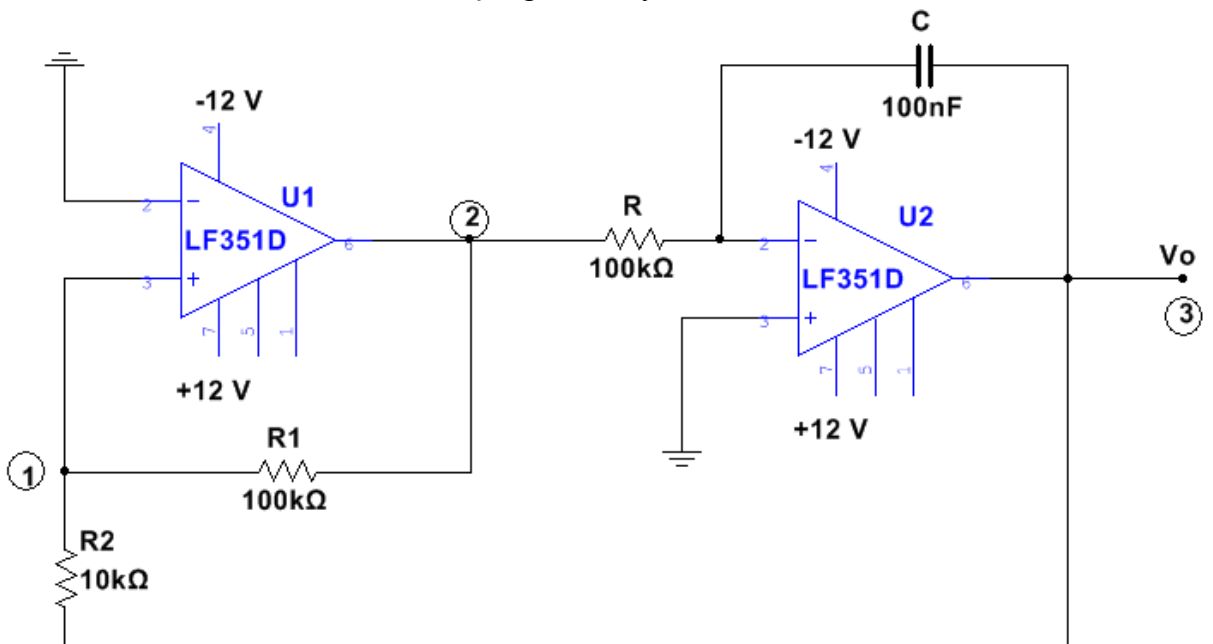

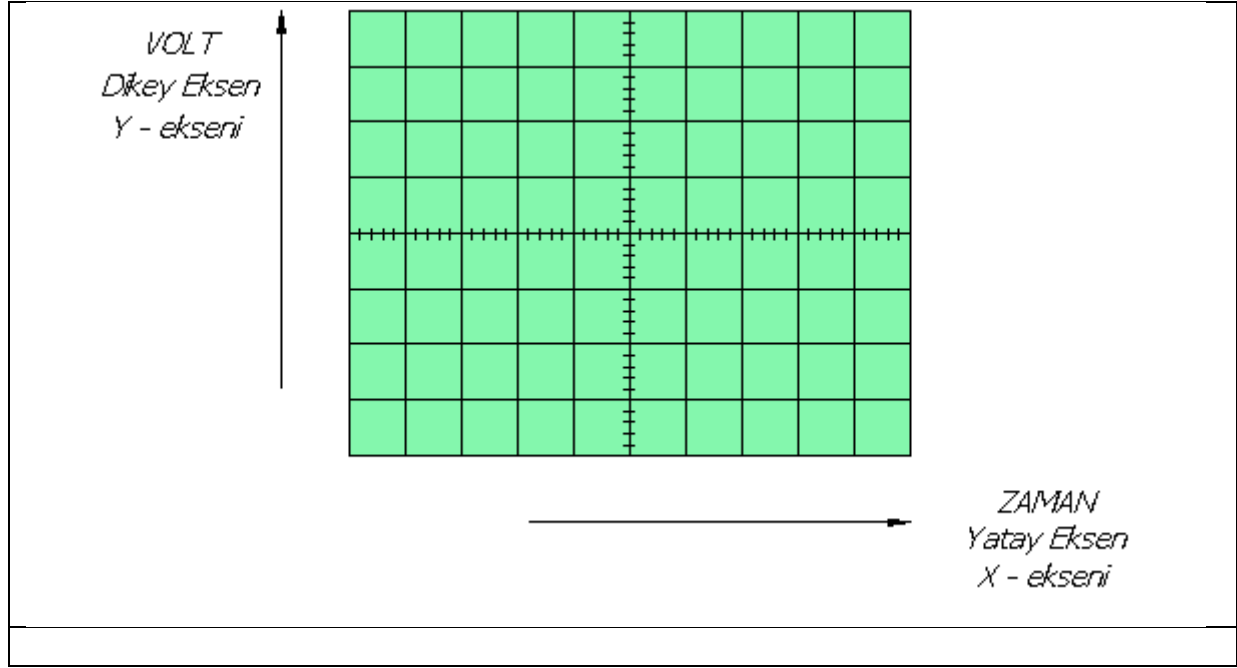
2) C kapasitesinin değerini daha da küçük (10nF) seçerek çıkış dalga şeklindeki bozulmayı gözleyiniz. Ayrıca 1, 2 ve 3 nolu düğümlerin gerilimlerinin dalga şekillerini ölçekli olarak defterinize çiziniz.

3) Aşağıdaki devreyi kurunuz. Devrenin salınım frekansını lnz. Teorik sonuç ile arada fark olup olmadığını kontrol ediniz. Fark varsa nedenini araştırınız. 1, 2 ve 3 nolu düğümlerin gerilimlerinin dalga şekillerini ölçekli olarak çiziniz

Teorik hesap için $f = \frac{R_1}{4.R.R_2.C}$ eşitliğinden faydalanınız.

4) $C=10$ nF için yapılanları tekrarlayınız.

